

Laboratoorne töö nr. 8

Ainest "Tehnomaterjalid"

Plastide identifitseerimine ja omadused

Töö eesmärk: plastist materjalide identifitseerimine väliste tunnuste ja füüsikalise-mehaaniliste omaduste põhjal.

Kasutatavad materjalid: termoplastidest valmistatud katsekehad

Kasutatavad töövahendid:

Kaalud

Mensuur

Nuga

Viil

Töö sisu:

Laboritöö eesmärgiks on teha kindlaks erinevatest plastidest valmistatud katsekehade materjal. Tudengid jagatakse 3-5 kaupa rühmadesse ning iga rühm saab määramiseks 5 katsekeha.

Materjalide identifitseerimiseks viiakse läbi järgmised katsed:

1. Hinnatakse plastide läbipaistvust.
2. Lõigatakse plasti noaga ja/või proovitakse viiliga ning hinnatakse materjali lõiketöödeldavust.
3. Määratakse katsekehade mass ja ruumala ning arvutatakse tihedus.

1. Plasti läbipaistvust hinnatakse visuaalselt ning võrreldakse hindamise tulemusi Tabelis 1 antud andmetega ning tehakse selle põhjal esialgne otsus materjali tüübi kohta. Täidetakse **Tabel 2**.

2. Plastide lõiketöödeldavus tehakse kindlaks noaga laastu lõikamise teel või viiliga viilides. Erinevate materjalide küljest laastu lõigatavuse raskusastet hinnatakse ning võrreldakse hinnangut Tabeliga 1. ning otsustatakse, milline materjalidest on tarbe-, konstruktsiooni- või eriplast. Täiendatakse **Tabelit 2**.

3. Katsekehade tihedus määratakse OHAUS kaalu ja mensuuri kasutades VALEM 1 järgi.

1.) Kõigepealt määratakse katsekeha kaal, g.

2.) Määrata katsekeha ruumala veega täidetud mensuuri abil, cm^3 .

VALEM 1: Katsekeha tihedus = mass õhus/ruumala vees (g/cm^3)

KUI KATSEKEHA EI UPPUNUD VEES TÄIELIKULT (MATERJALI TIHEDUS ON VÄIKSEM VEETIHEDUSEST), SIIS TULEB MÕÖTA KATSEKEHA MAHT VEEGA TÄIDETUD MÕÖTESILINDRIS UPUTADES KATSEKEHA TÄIELIKULT TRAADI ABIL.

Arvutatud tihedusi võrreldakse **Tabelis 1** toodud andmetega ning selle põhjal tehakse lõplik otsus, millistest polümeeridest on katsekehad valmistatud. Täidetakse **Tabel 3**.

Töö tulemused:

Tabel 2. Plastide läbipaistvus ja laastu lõigatavus

ID nr.	1. Värv ja läbipaistvus			Tulemus	2. Laastu lõikamine		Tulemus
	kirgas, läbipaistev	hägune, läbipaistev	värvitud, läbipaistmatu	Võimalik(ud) materjal(id)	Kerge	Raske	Võimalik(ud) Materjali(id)

Tabel 3. Plastide tihedus

ID nr.	Katseliselt määratud	Katseliselt määratud	Arvutatatud tihedus	Tabelist 1.	Tabelist 1.
	Mass õhus, g	Maht, cm ³	g/cm ³	Võrreldav tihedus g/cm ³	Identifitseeritud materjal

Töö lõpetamine:

Peale laboritöö lõppu korjake kokku töövahendid ja korrastage töökohad.